

[Holger Andersen.]

Han ved meget vel, hvorledes min Stilling til hele Emigrantspørgsmaalet er, og ved ogsaa, at paa det Punkt bestaar der ikke nogen Uoverensstemmelse mellem den højtærede Minister og mig; men hvad dette Spørgsmaal har at gøre med Problemet om at fastholde Princippet om fremmede Statsborgeres Værnepligt her i Landet, kan jeg ikke se.

Den højtærede Indenrigsminister mente, at jeg havde maattet udfolde særlige Bestræbelser for at holde Skansen. Jeg kan godt mærke paa Diskussionen her, at den højtærede Minister ikke er vant til at diskutere Folkeretsemner, for saa vilde den højtærede Minister ikke mene, at det var nogen som helst Indrømmelse i en Diskussion om folkeretlige Emner at erkende, at Staten i Kraft af sin suveræne Lovgivningsmagt kan vedtage en Bestemmelse som den, der her er Tale om. Folkeretten rører virkelig ikke ved Princippet om Statens Suverænitet. Enhver Traktat, som afsluttes, er Udtryk for en Suverænitetsbegrænsning ad international Overenskomsts Vej. Saa siger Ministeren, at jeg dog maa erkende, at det er den sikreste Maade at betrygge det hele ad overenskomstmæssig Vej, thi saa kan man paaberaabe sig Overenskomsthjæmmel. Men jeg har nævnt talløse Eksempler for den højtærede Indenrigsminister, der viser, at man kan slutte disse Overenskomster mellem Stater, uden at man overhovedet har en Bestemmelse af denne Art staaende i Loven.

Jeg var i alle Tilfælde glad ved at høre, at den højtærede Justitsminister mente, at de folkeretlige Betragtninger, som jeg principielt har givet Udtryk for, var i og for sig anerkendelsesværdige. Den højtærede Minister brugte dette Udtryk. Det mener jeg ogsaa, de er; men saa kan jeg ikke se, at der vindes noget som helst ved at opretholde en Bestemmelse, der principielt gaar paa tværs af hele den moderne folkeretlige Udvikling, der endvidere praktisk, som jeg uimodsigeligt har paavist, ikke betyder det, Indenrigsministeren gør gældende. Jeg kan ikke lade være med at finde, at der er noget ejendommeligt i, at just en radikal Indenrigsminister saa ihærdigt forsvare en Bestemmelse, der kun er et Rudiment fra Enevældens Retsopfattelse.

Indenrigsministeren (Bertel Dahlgaard): I Professor Axel Møllers Bemærkninger er der aldeles ikke Tale om Statssuverænitet i den Forbindelse, det ærede Medlem taler om nu. Professoren siger i sin Folkeret, at

Staten maa kunne paalægge Udlændinge Værnepligt. Hvad vil det sige? Det vil sige uden at komme i Strid med den positive Folkeret. Det ærede Medlem vil vist ikke bestride, at det er Meningen dermed.

Jeg finder ikke noget som helst mærkeligt i, at jeg som radikal Indenrigsminister har den Opfattelse, at det, det først og fremmest kommer an paa for os, er at skabe den størst mulige Effektivitet med Hensyn til Fritagelse for Værnepligt for danske Statsborgere, der opholder sig i andre Lande. Det falder udmærket i Traad med mine almindelige Betragtninger med Hensyn til Værnepligten.

Hermed sluttede Forhandlingen.

§ 1

vedtoges uden Afstemning.

Ændringsforslag Nr. 1

forkastedes med 38 Stemmer mod 37.

§§ 2—4

vedtoges uden Afstemning.

Ændringsforslag Nr. 2

forkastedes med 38 Stemmer mod 15.

Ændringsforslag Nr. 3 betragtedes som

bortfaldet efter Forkastelsen af Ændringsforslag Nr. 2.

§ 5

vedtoges uden Afstemning.

Ændringsforslag Nr. 4 betragtedes som

bortfaldet efter Forkastelsen af Ændringsforslag Nr. 2.

§§ 6—9

vedtoges uden Afstemning.

Lovforslagets Overgang til tredje Behandling

vedtoges uden Afstemning.

Derefter foretoges:

Anden Behandling af Forslag til Lov om Ændringer i og Tilføjelser til Lov Nr. 98 af 31. Marts 1931 om Statens Tjenestemænd. (Hæren).

(Første Behandling findes i Tidenden Sp. 2356).